

International Journal of **Kannada** Research

www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813

IJKR 2020; 6(4): 113-117

© 2020 IJKR

www.kannadajournal.com

Received: 25-08-2020

Accepted: 27-09-2020

ಡಾ.ಕೆ.ಚಂದ್ರಕಾಂತ್

ಭಾರತದ ಕರ್ನಾಟಕದ
ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಣಿ
ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜಿನ ಕನ್ನಡದ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

Corresponding Author:

ಡಾ.ಕೆ.ಚಂದ್ರಕಾಂತ್

ಭಾರತದ ಕರ್ನಾಟಕದ
ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಣಿ
ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜಿನ ಕನ್ನಡದ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ನೂರೊಂದಯ್ಯ

ಡಾ.ಕೆ.ಚಂದ್ರಕಾಂತ್

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ನಂತರದ ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಮನ್ವಂತರಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಪ್ರೌಢ ಚಂಪುಸಾಹಿತ್ಯ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಿಸಿ, ತದನಂತರ ಜನಸಮ್ಮುಖವಾದ ಸರಳ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ದೇಶ್ಯಭಂಡಸ್ಸು ಜನಮನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತು. ಆಡುನುಡಿಯು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಸಶಕ್ತಿ ಅನುಭಾವಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಕಾಣದ ವಿಚಾರಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜಾಗತಿಕಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೆಮ್ಮೆಯೇ ಸರಿ. ಶರಣರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಮೂಲಾಗ್ರ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ವೈಚಾರಿಕಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತದನಂತರದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನು ಅರಿವಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಬನಿಯಾಗಿ ನೀಡಿತು. ತನಗಾಗಿ ತನ್ನವರಿಗಾಗಿ ತಾನೇ ನುಡಿದ ಜನವಾಣಿ ದೈವವಾಣಿಯ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತರಗೊಳಿಸಿದ್ದು ವಚನಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ. ಜೀವನಶೋಧನೆಯ ಆಶಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಡಮೂಡಿದ ಶರಣರಸಾಹಿತ್ಯ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಷ್ಟಿಯೆಡೆಗೆ ಹರಿಸಿತು. ಪಾರಂಪರಿಕವಾದ ಮೌಢ್ಯ ಜೀವಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾರುವುದರೊಂದಿಗೆ ಮಾನವಧರ್ಮ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಹವಣಿಸಿತು. ಅಲ್ಲದಿಲ್ಲದೇ ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯ ಹೊಸರೂಪವನ್ನು ಧಾರಣೆಮಾಡಿ ಜನಪದರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಹಾಡಿತು. ಇಂತಹ ಹುಲುಸಾದ ವಿನೂತನ ಸತ್ಯದ ವಚನಸಾಹಿತ್ಯಸೌರಭ ಮುಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಯಿತು.

ಬಸವಾದಿ ಶರಣರ ತರುವಾಯ ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಮಹತ್ತರ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದವು. ವಸ್ತು, ವಿಷಯ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಂಡಸ್ಸಿನ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶ್ಯ ಮನೋಧರ್ಮ ಪ್ರಖರವಾಗಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿತು. ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಹದವಾದ ಮಿದುವಾದ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ದೇಶಿತನದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯ ತಂತುವಿನ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯರೂಪ ನೀಡಿದರು. ಷಟ್ಪದಿ, ರಗಳೆ, ತ್ರಿಪದಿ, ಸಾಂಗತ್ಯ, ಕೀರ್ತನೆ ಇವುಗಳು ಆ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯ ಭಂದೋಮಾರ್ಗಗಳಾದವು. ತದನಂತರ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಆಗಮನದಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರೇರಣೆ ಪ್ರಭಾವಗಳಾದವು. ಆಂಗ್ಲರ ಒಡೆದು ಆಳುವ ನೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವಿಶಾಲವಾದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಾದವು. ಹೀಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ರಾಜಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳ ಸತ್ಯಭರಿತ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಇಂತಹ ಮೈಸೂರುಸಂಸ್ಥಾನ, ದೊರೆ ರಾಜಒಡೆಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಳವಾಯಿಗಳ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಯಿತು.

ರಾಜಒಡೆಯರ ಸೋದರಳಿಯ ಕರಿಕಾಲ ಮಲ್ಲರಾಜನಿಂದ ದಳವಾಯಿಗಳ ಆಡಳಿತ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ದಳವಾಯಿಗಳ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಾದವು. ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮೊಘಲರು, ಮರಾಠರು, ನಿಜಾಮರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಅವನತಿಯತ್ತ ಮುಖಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ನಂತರದ ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಮನ್ವಂತರಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಪ್ರೌಢ ಚಂಪುಸಾಹಿತ್ಯ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಿಸಿ, ತದನಂತರ ಜನಸಮ್ಮುಖವಾದ ಸರಳ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ದೇಶ್ಯಭಂಡಸ್ಸು ಜನಮನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತು. ಆಡುನುಡಿಯು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಸಶಕ್ತಿ ಅನುಭಾವಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಕಾಣದ ವಿಚಾರಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜಾಗತಿಕಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೆಮ್ಮೆಯೇ ಸರಿ. ಶರಣರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಮೂಲಾಗ್ರ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ವೈಚಾರಿಕಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತದನಂತರದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನು ಅರಿವಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಬನಿಯಾಗಿ ನೀಡಿತು. ತನಗಾಗಿ ತನ್ನವರಿಗಾಗಿ ತಾನೇ ನುಡಿದ ಜನವಾಣಿ ದೈವವಾಣಿಯ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತರಗೊಳಿಸಿದ್ದು ವಚನಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ. ಜೀವನಶೋಧನೆಯ ಆಶಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಡಮೂಡಿದ ಶರಣರಸಾಹಿತ್ಯ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ವ್ಯಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಷ್ಟಿಯೆಡೆಗೆ ಹರಿಸಿತು. ಪಾರಂಪರಿಕವಾದ ಮೌಢ್ಯ ಜೀವನತ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾರುವುದರೊಂದಿಗೆ ಮಾನವಧರ್ಮ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಹವಣಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಂದೀಚೆಗೆ ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯ ಹೊಸರೂಪವನ್ನು ಧಾರಣೆಮಾಡಿ ಜನಪದರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಹಾಡಿತು. ಇಂತಹ ಹುಲುಸಾದ ವಿನೂತನ ಸತ್ವದ ವಚನಸಾಹಿತ್ಯಸೌರಭ ಮುಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಯಿತು.

ಬಸವಾದಿ ಶರಣರ ತರುವಾಯ ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಮಹತ್ತರ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದವು. ವಸ್ತು, ವಿಷಯ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಂಡಸ್ಸಿನ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶ್ಯ ಮನೋಧರ್ಮ ಪ್ರಖರವಾಗಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿತು. ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಹದವಾದ ಮಿದುವಾದ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ದೇಶಿತನದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯ ತಂತುವಿನ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯರೂಪ ನೀಡಿದರು. ಷಟ್ಪದಿ, ರಗಳೆ, ತ್ರಿಪದಿ, ಸಾಂಗತ್ಯ, ಕೀರ್ತನೆ ಇವುಗಳು ಆ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯ

ಭಂದೋಮಾರ್ಗಗಳಾದವು. ತದನಂತರ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಆಗಮನದಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರೇರಣೆ ಪ್ರಭಾವಗಳಾದವು. ಆಂಗ್ಲರ ಒಡೆದು ಆಳುವ ನೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವಿಶಾಲವಾದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಾದವು. ಹೀಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ರಾಜಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳ ಸತ್ವಭರಿತ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಇಂತಹ ಮೈಸೂರುಸಂಸ್ಥಾನ, ದೊರೆ ರಾಜಒಡೆಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಳವಾಯಿಗಳ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಯಿತು.

ರಾಜಒಡೆಯರ ಸೋದರಳಿಯ ಕರಿಕಾಲ ಮಲ್ಲರಾಜನಿಂದ ದಳವಾಯಿಗಳ ಆಡಳಿತ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ದಳವಾಯಿಗಳ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಾದವು. ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮೊಘಲರು, ಮರಾಠರು, ನಿಜಾಮರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಅವನತಿಯತ್ತ ಮುಖಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಹಲವಾರು ಹೋರಾಟಗಳ ನಡುವೆಯು ದೇಶೀಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಜತನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಂತಹ ಸಂದಿಗ್ಧತೆಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕಳಲೆಯ ದಳವಾಯಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸದ ಮುಖ್ಯ ವೇದಿಕೆಗೆ ಬಂದರು. 1734-1759 ರವರೆಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಒಡೆತನ ದಳವಾಯಿಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಹೀಗೆ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ -

“All real power in mysore during 1734-59 was wielded by these members of the kalale family whence the period becomes conspicuous in the politics of the kingdom as the Dalvai regime” [History of Mysore, vol 2, Hayavadana Rao, page -69]

ಅವರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಲೆಯ ದಳವಾಯಿ ವೀರರಾಜಯ್ಯನ ಮಕ್ಕಳಾದ ದೇವರಾಜಯ್ಯ ಹಾಗೂ ನಂಜರಾಜಯ್ಯ ಪ್ರಮುಖರು. ಸ್ವಯಂ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜರಂತೆ ರಾರಾಜಿಸಿದ ಇವರುಗಳು ಕೆಲಕಾಲ ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರನ್ನು ಮೀರಿಸುವಂತೆ ಬೆಳೆದರು. ಹಲವಾರು ಜನೋಪಯೋಗಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ

ಪುರುಷರಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿದರು. ಇವರ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ 'ನೂರೊಂದಯ್ಯ' ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಇವರಿವರ ಶೌರ್ಯ, ಪರಾಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಸಾಹಸಗಾಢಗಳನ್ನು ತನ್ನ 'ಸೌಂದರ ಕಾವ್ಯ' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ನೂರೊಂದ, ನೂರೊಂದಯ್ಯ, ನೂರೊಂದಯ್ಯ ಎನ್ನುವ ನಾಮಾಂತರಗಳುಳ್ಳ ನೂರೊಂದ ಕವಿಯು 'ಸೌಂದರಕಾವ್ಯ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈತ ಮೈಸೂರು ದೊರೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲದವನು. ಕಳಲೆಯ ದಳವಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದ ದೇವರಾಜ ಮತ್ತು ನಂಜರಾಜನ ಆಶ್ರಿತಕವಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಿಚರಿತ್ರಕಾರರು ನಿರ್ಣಯಿಸುವಂತೆ ಈತನ ಕಾಲ ಸರಿಸುಮಾರು ೧೭೪೦. ಈತನ ಹೆಸರು ವೀರಶೈವರ ೧೦೧ ವಿರಕ್ತರ ಹೆಸರಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಂಜುಂಡನ ಸ್ತುತಿ, ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯತಿ, ಉಳವಿ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಯಾಣದ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಗಳು ೧೦೧ ನೆಯ ವೀರಶೈವ ವಿರಕ್ತ ಇವನೇ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಈತನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಆತನ ಸ್ಥಳದ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾನು -

ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ದಶಮಿ ಶಶಿವಾರದಿ / ಕೂರ್ತು ಸುಮೂರ್ತು
ಶುಭದೊಳು
ಪೂರ್ತಿಯಾಯ್ತಾಶೀಜ ಶುದ್ಧ ದಶಮಿಗೆ ತೈ/
ಮೂರ್ತಿಗಳೊರದಿ ಈ ಕಾವ್ಯ [೧೩.೧೩೦]

ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದರೆ ಒಂದು ಸಂವತ್ಸರದೊಳಗೆ ಈತ ತನ್ನ ಈ ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸಿರುವುದು ವಿದಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದವನಾದ ಈತ ತನ್ನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಿ ಅಡಿಗೂ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ರಂಗನಾಥನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕವಿ ತಾನು ವಿದ್ಯಾವಂತನಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಛಂದಸ್ಸು ಭಾಷ್ಯಲಕ್ಷವರಿತವನಲ್ಲ / ಒಂದು
ಶಾಸ್ತ್ರವನೋದಲಿಲ್ಲ
ಇಂದುಶೇಖರ ನಂಜುಡಲಿಂಗನ ಕೃಪೆ / ಯಿಂದಲಿ
ಪೇಳ್ವೆನೀಕೃತಿಯ [೧.೧೫]

ಈ ಪದ್ಯ ಸಂಚಿಹೊನ್ನಮ್ಮಳ ಹದಿಬದೆಯಧರ್ಮ ಕೃತಿಯ

ಪದ್ಯವನ್ನು ಹೋಲುವಂತಿದ್ದು, ನೂರೊಂದನ ವಿನಯವಂತಿಕೆಯ ವಿದ್ವತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಯಂತಿದೆ.

ಕೃತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವುದೋ ಅಲಂಕಾರ ವಿಚಾರದ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥವೆಂಬಂತೆ ಗೋಚರಿಸುವ ಈ ಕೃತಿ, ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ವೀರಕಾವ್ಯ ಎಂಬುದು ಸೋಜಿಗದ ಸಂಗತಿ. ಯುದ್ಧದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದರ್ಶಿಯಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಿದ ಕವಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಸೌಂದರಕಾವ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿರುವುದು ಆತನ ಸಂಗರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಭೂತವಾಗಿದೆ. ಒಂದೆಡೆ ಈ ಕೃತಿ, ನಂಜುಂಡ ಕವಿಯ ರಾಮನಾಥನ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಸಂಚಿಹೊನ್ನಮ್ಮಳ ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ ಕೃತಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಮನಾಥಚರಿತ್ರೆಯಂತೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥಾಹಂದರವನ್ನು ವೀರಕಾವ್ಯದಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಈ ಕೃತಿ, ಹೊನ್ನಮ್ಮಳ ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮದಂತೆ ಯುದ್ಧವನ್ನೇ ಒಂದು ಧರ್ಮವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಂದರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತಗೊಂಡಿದೆ. ವೀರಪುರಷನಿಗೆ ಪೌರುಷವೇ ಸೌಂದರ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೃತಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದಳವಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಳಲೆಯ ದೇವರಾಜ ಮತ್ತು ನಂಜರಾಜರೇ ಕೃತಿಯ ನಾಯಕಮಣಿಗಳು. ವೀರಪರಾಕ್ರಮಿಗಳಾದ ಇವರುಗಳು ಮೊಗಲರ ಇಬ್ರಾಹಿಂಖಾನ್, ಖಾಸಿಂಖಾನ್, ಅಬ್ದುಲ್ ನಬಿ, ಚಾಂದಖಾನ್, ಮೋತಿಖಾನ್, ಮಿರ್ಜಾಆಲಿ, ಸಿಖಂದರ ಮೂರತ್ಸಾನ್ ಮೊದಲಾದ ವೀರರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿ ಜಯಗಳಿಸಿದ ಕಥೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ತನ್ನ ರಾಜನ ಪರವಾಗಿ ಇವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಶೌರ್ಯ, ಪರಾಕ್ರಮ, ವಿಧೇಯತೆ, ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆ, ಪ್ರಮಾಣಿಕತೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೃತಿಯ ಅಡಿ ಅಡಿಗೂ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ. ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಕಳಲೆಯ ಸಾಮಂತರಿಬ್ಬರ ವೀರತನದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೆಯಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಹಾಗೂ ಕಳಲೆಯ ದಳವಾಯಿ ವಂಶಸ್ಥರ ವೈವಾಹಿಕ ಕೊಳುಕೊಡುಗೆ ಸಂಬಂಧ, ಬಾಂಧವ್ಯ ಬಿರುಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಈ ಕೃತಿ, ಚರಿತ್ರೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹಲವಾರು ಮಹತ್ವದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

೧೮ ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಜೀವನ ಸಂಗರವೇ ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತುವಾಗಿರುವುದು ವಿಶೇಷ. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಯುದ್ಧವೇ ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತುವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಒಂದು

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಗರಕಾವ್ಯ ಎನ್ನಬಹುದು. ಈ ಹಿಂದಿನ ಚಂಪೂಕಾವ್ಯಗಳಿದ್ದಂತೆ ಆಶ್ರಿತರನ್ನು ವೀರರೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ದೈವೀಕರಿಸುವ ಯತ್ನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ನೂರೊಂದ ತನ್ನ ಆಶ್ರಿತರಾದ ದೇವರಾಜ ಮತ್ತು ನಂಜರಾಜರನ್ನು ಇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಥಿವ ಸಮೀಕರಿಸಿ ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕೃತಿಯು ೧೩ ಸಂಧಿ ೧೩೬೫ ಸಾಂಗತ್ಯ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಕೃತಿ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದವೈದ್ಯನ “ಕಂಠೀರವ ನರಸರಾಜವಿಜಯ” ಕೃತಿಯು ಛಾಯೆಯಿದೆ ಎಂದು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಡಾ.ವೈ.ಸಿ. ಭಾನುಮತಿ ಯವರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಂಶಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕೃತಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕೃತಿಯು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಂಜುಂಡ, ಚಾಮುಂಡಿ, ರುದ್ರಾಣಿ, ಗಿರಿಜೆ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಅಂಬಿಕೆ, ಷಣ್ಮುಖ, ವಾಣಿ, ಗಂಗ, ಗೋದಾವರಿ, ತುಂಗಭದ್ರೆ, ಕೃಷ್ಣ, ಕಾವೇರಿ, ಶ್ರೀರಂಗಧಾಮ, ಶ್ರೀಶೈಲ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಕಾಶಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರತಿ ಸಂಧಿಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ -

“ಹರಿಯೆ ನಿಮ್ಮೊರವ ಸಂಗರದ ಸೌಂದರಕಾವ್ಯ /
ಬರೆದೋದಿ ಕೇಳಿದವರಿಗೆ
ಧರಣಿ ಚಂದ್ರಮರುಳ್ಳನಕ ಶ್ರೀಕರವಿತ್ತು / ಪೊರೆವ
ಪಶ್ಚಿಮರಂಗ ಬಿಡದೆ”

ಎಂಬ ಪದ್ಯವಿದೆ. ಕವಿ ಶೈವನಾಗಿದ್ದರೂ ಹರಿಸ್ಮರಣೆ ಕೃತಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಹರಿಹರನ ಸಮನ್ವತೆ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಅನಂಗತಗಿರಿಯ ಚೆಲುವಯ್ಯ, ನುಗ್ಗಹಳ್ಳಿಯ ವೀರರಾಜ, ಕಡೂರು ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ, ಫಣೀಪುರದ ವಜೀರ, ಬೇಲೂರು ಗುರಿಕಾರ, ಕಡಬದ ನರಸರಾಜಯ್ಯ, ಹೆಬ್ಬೂರಿನ ಚೆಲುರಾಜಯ್ಯ, ಮದ್ದೂರು ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, ಅಲಂಗದ ನರಸಯ್ಯ, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಮುದ್ದುರಾಜಯ್ಯ, ಶೂಲಗಿರಿಯ ದೇವರಾಜಯ್ಯ, ಬಳ್ಳಾಪುರದ ಬೈಚೇಗೌಡ, ಬೆಳ್ಳೂರಿನ ಕೆಂಪರಾಜಯ್ಯ, ಹರದನಹಳ್ಳಿ ಕಾಂತಯ್ಯ ಮೊದಲಾದವರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ವಂಗ, ಕೊಂಗ, ಕಳಿಂಗ, ಕಾಶ್ಮೀರ, ಕುಂತಳ, ಕುಂತಿರಾಜ, ಕಾಂಭೋಜ, ಪಾಂಚಾಲ, ವೈದರ್ಭಿ ಮೊದಲಾದ ಐವತ್ತಾರು ದೇಶಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಿಂದ

ಆಯಾಕಾಲದ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಕೃತಿ ಪೂರಕಾಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅರಮನೆಯ ಒಳಗಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು, ಮಂತ್ರಿಗಳ ನಿಪುಣತೆ, ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಗಳ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆ, ಸೇನಾಧಿಪತಿಗಳ ರಣೋತ್ಸಾಹ, ವೀರರ ಪರಾಕ್ರಮತೆ, ರಾಜನೀತಿಯ ನಿರ್ಣಯಗಳು, ಆಸ್ಥಾನದ ವರ್ಣನೆ, ಪಗಡೆಯಾಟ, ಅಂತಃಪುರದ ವಿಚಾರಗಳು ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಕರಗಳ ಪರಿಸರವನ್ನು ಕವಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎಳೆ ಎಳೆಯಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಸೈನ್ಯಗಳು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಇಡಿಗಲ್ಲು, ಕವಣಿ, ಒಡ್ಡಗಲ್ಲು, ರಾಸಿಗಲ್ಲು, ಪೆಟಲು, ಹುರಿದ ಮರಳುರಾಶಿ, ಹರಿಗೆ, ಕತ್ತಿ, ಕರಾರಿ, ಕೈಚೂರಿ, ಬೈಸಿಕೆ, ಭರ್ಜಿ, ಸರಗೋವಿ, ಭಾಂಡೆ, ಫಿರಂಗಿಬಂಡಿ ಮೊದಲಾದ ವಿವಿಧ ಯುದ್ಧ ಪರಿಕರಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕವಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನವರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಲ್ಲಗಾಸೆ, ವೀರಗಾಸೆ, ಹನುಮಗಾಸೆ, ವಜ್ರಮುಷ್ಠಿ ಕಾಳಗ, ಮಲ್ಲರ ಜಟ್ಟಿಕಾಳಗ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳು, ವಿವಿಧ ಆಚರಣೆಗಳು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರಗಳು ವಿವಿಧ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೃತಿ ತೆರೆದಿಡುತ್ತದೆ. ಮಂಡ್ಯದ ಕೈಲಂಚದ ಬಳಿ ದೇವರಾಜ ಮತ್ತು ನಂಜರಾಜರು ಶತ್ರುಗಳಾದ ಮೊಗಲರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿ ಜಯಗಳಿಸಿದ ವೀರಗಾಥೆ ಕೃತಿಯ ಹಂದರವಾಗಿದೆ. ಯುದ್ಧವರ್ಣನೆಗೆ ದೇಶಿರೂಪವಾದ ಸಾಂಗತ್ಯ ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಬಳಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಹಜ ನಿರೂಪಣೆಯ ಜನಪದಕಾವ್ಯವನ್ನಾಗಿಸಿರುವುದು ನೂರೊಂದಯ್ಯನ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ. ಮೊದಲೇ ಆತನೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ತಾನು ಛಂದಸ್ಸು ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ ಬಲ್ಲವನಲ್ಲನೆಂಬಂತೆ ಛಂದಸ್ಸು ಪ್ರಾಸನಿಯಮ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲನೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತನ್ನ ಮುಂದೆ ನಡೆದ ಘಟನಾವಳಿಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲೇಬೇಕೆಂಬ ತುಡಿತ ನೂರೊಂದಯ್ಯನ ಪ್ರತಿ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಚರಿತ್ರಾಕಾರರು ದಳವಾಯಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕೆಲ ಸಾಮಂತರು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳು ಎಂದು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವೆಂಬಂತೆ ನೂರೊಂದಯ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಿತರಾದ ಕಳಲೆಯ ದಳವಾಯಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಮಿವಿಧೇಯಕರಾಗಿ, ಅವರ ಸಮಾಜಮುಖಿ ಜನಪಯೋಗಿ ಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪುರುಷರನ್ನಾಗಿ ಕಂಡರಿಸಿ

ನಿರೂಪಿಸಿರುವುದು ವಿಶೇಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೂರೊಂದಯ್ಯನ “ಸೌಂದರಕಾವ್ಯ” ಕೃತಿಯು ಚರಿತ್ರೆಯ ವಾಸ್ತವದ ಹೂರಣವನ್ನು ತನ್ನ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕಲಾತ್ಮಕತೆ ಹಾಗೂ ಕವಿಯ ಸ್ವೋಪಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪ ಪಡೆದು ಒಂದು ಸುಂದರ ಕಲಾಕೃತಿಯಾಗಿ ರೂಪುತಳೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹದ ಸಂಗತಿ. ಮೈಸೂರಿನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಈ ಕೃತಿ ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಆಕರಗ್ರಂಥ ಎನಿಸಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ.